

ת"פ 6859/10/12 - דוד פופקו, אילן פייר וילנדה נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 6859-10-12 מדינת ישראל נ' בן גיגי ואח'

בפני המבקשים
כב' השופטת חגית מאק-קלמנוביץ, ס. נשיא
1 דוד פופקו 2 אילן פייר וילנדה ע"י ב"כ עו"ד מנשה צ.
יאדו
נגד
מדינת ישראל ע"י יחידת תביעות ש"י
המשיבה

החלטה

העובדות וגדר המחלוקת

1. המבקשים בבקשה שבפני הם נאשמים 2 ו-3 בתיק העיקרי, אשר הועמדו לדין על עבירות של איומים, השתתפות בהתפרעות וסיוע לתקיפה וחבלה ממשית על ידי שניים או יותר. בהכרעת דין מיום 8.12.15 זוכות שני המבקשים, כמו גם הנאשם הרביעי בתיק. הנאשם הראשון הורשע בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות.

בפני בקשת המבקשים לפסוק להם פיצויים לפי סעיף 80 לחוק העונשין התשל"ז-1977 (להלן: החוק) בגין ימי המעצר והוצאות ההתדיינות בהליך. כמו כן מבקשים המבקשים ליתן להם אישור לפיצול סעדים ולתבוע סעדים נוספים מעבר לסמכות בית המשפט בהליך הנוכחי.

אני סבורה שבנסיבות הקיימות במקרה זה דין הבקשה לפיצויים לפי סעיף 80 להידחות, כפי שאפרו להלן. עם זאת אני מאפשרת פיצול סעדים כך שהמבקשים רשאים להגיש תובענה אחרת בגין הנזקים שנגרמו להם.

2. בהכרעת הדין שניתנה בתיק פירטתי את העובדות והראיות הרלוונטיות. אציין בקיצור נמרץ כי המבקשים התגוררו ביישוב סוסיא בדרום הר חברון. כתב האישום מתייחס לאירוע בו נשלחו שני שוטרים בלבוש ומראה של ערבים תושבי המקום, ועימם חמור, ושהו זמן מה בגבעה הסמוכה ליישוב סוסיא. השוטרים נועדו לשמש כ"פיתיון" לתושבי המקום אשר על פי החשש התנכלו לערבים בסביבה. ביום האירוע הגיעו ארבעת הנאשמים למקום והשוטרים הותקפו. כאמור, נאשם 1 הורשע בעבירה של תקיפה בנסיבות מחמירות. נאשמים 2 ו-3, הם המבקשים בבקשה שבפני, זוכו מאחר שלא היו מעורבים באירוע התקיפה ולא הוכח שסייעו לה, ונאשם 4 זוכה בשל ספק לגבי זהותו כמעורב באירוע התקיפה.

הבסיס הנורמטיבי

3. סעיף 80 לחוק קובע כדלקמן:

80. (א) משפט שנפתח שלא דרך קובלנה וראה בית המשפט שלא היה יסוד להאשמה, או שראה נסיבות אחרות המצדיקות זאת, רשאי הוא לצוות כי אוצר המדינה ישלם לנאשם הוצאות הגנתו ופיצוי על מעצרו או מאסרו בשל האשמה ממנה זוכה, או בשל אישום שבוטל לפי סעיף 94(ב) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 בסכום שיראה לבית המשפט; במשפט שמנהל קובל רשאי בית המשפט להטיל על הקובל תשלום כאמור.

(ב) שר המשפטים רשאי לקבוע בתקנות, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, סכומי מקסימום להוצאות ולפיצויים האמורים.

(ג) החלטת בית המשפט לפי סעיף זה ניתנת לערעור כפסק דין בפלילים.

קיימות, איפוא, שתי עילות המצדיקות פיצויים: האחת - לא היה יסוד לאשמה, והשניה - נסיבות אחרות המצדיקות זאת.

4. בע"פ 5097/10 גל (אשר) בוגנים נגד מדינת ישראל (סעיף 18 לפסק הדין), נפסק בנוגע לעילת הפיצויים הראשונה כי

"המבחן הנדרש לקיומה של העילה הראשונה שמכוחה ניתן "להפעיל" את סעיף 80 לחוק העונשין ... הוא מבחן "התובע הסביר" ו"הסיכוי הסביר להרשעה". בהתאם לאמת מידה זו יש לבחון באופן אובייקטיבי, האם לנוכח התשתית הראייתית שהייתה מונחת בפני התביעה, היה תובע סביר וזהיר מגיע למסקנה שיש מקום להגשת כתב אישום...יש צורך להוכיח כי כתב האישום הוגש מבלי שהיה לו בסיס כלשהו או שהיסוד להאשמה היה רעוע ביותר...מדובר אפוא בסיטואציות חריגות של זדון, חוסר תום לב, רשלנות חמורה ביותר או אי סבירות מהותית בולטת...בהכרעו בנושא זה- בית המשפט יתן דעתו לכלל הנסיבות, לרבות אלו הנוגעות: לחקירה, להתנהלות התביעה ולהליך המשפטי עצמו. בית המשפט יתחשב בהקשר לקיומה של העילה האמורה, גם באופן זיכוי של המבקש במשפט, לשלב בו זוכה ולהנמקות שניתנו בהחלטות לעצור את המבקש עד תום ההליכים נגדו ובהארכות המעצר שניתנו לגביו. מטבע הדברים התממשות עילה זו צפוי להיות נדיר...

...

בנוגע לעילה השניה נקבע שם, בפסקה 20 לפסק הדין:

"נקודת המוצא מתמקדת איפוא בהקשר ל'עוול' שנגרם לנאשם שזוכה ובתוך כך יש להביא בחשבון גם את התנהלותו ביחס להליך וכן שיקולים אחרים שעניינם באופן טיפולן של המשטרה

עמוד 2

ושל התביעה במכלול (ראו: ענין טוויל, בעמ' 458-459; ע"פ 1382/00 בן ארויה נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(4) 714, 718 (2002)). יש לתת את הדעת בהקשרים אלה גם לתקופת המעצר שבה היה נתון המבקש ועל ההשפעה של עובדה זו על מצבו האינדיבידואלי".

5. נפסק עוד כי על בית המשפט לבחון את שיקול דעתה של התביעה, ולפסוק פיצויים רק במקרה שבו נמצא כי לא היה מקום להעמיד לדין את הנאשם מלכתחילה, וכי יש להראות כי מדובר במצב קיצוני של אי סבירות בולטת בהתנהלות התביעה, זדון, חוסר תום לב והתרשלותחמורה (ראו: ע"פ 1524/93, בנימין מיכאלשווילי נ' מדינת ישראל, פ"ד מח(2) 650; רע"פ 4671/13 אמיר סלע נ' עיריית תל אביב). על בית המשפט לאזן בין זכויות הנאשמים לבין האינטרס הציבורי בהעמדה לדין של עבריינים והגנה על תפקודה התקין של החברה. על כן יש להימנע מהרתעת יתר של רשויות האכיפה (ע"פ 11024/02, ראלב מנסור ואח' נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (1) 436, 444).

דין והכרעה

6. בענייננו, הבקשה לפיצויים מבוססת על מספר נימוקים:

א. נימוקים הקשורים לסוגיית ההסתערבות - אכן, בהכרעת הדין קיימות קביעות שיש בהן ביקורת על פעולת ההסתערבות שביצעה המשטרה, ובעיקר על העובדה שהעמידה בסכנה את השוטרים שהשתתפו בה. עם זאת, עצם השימוש באמצעי זה של שוטרים מסתערבים אינו מצדיק כשלעצמו פסיקת פיצויים למבקשים. מדובר בנושא מורכב שיש לו פנים לכאן ולכאן. לעיתים פעולות מסוג עשויות לקדם חקירות. אין מקום לשלוש קטגוריות כל פעולה שיש בה הסתערבות ולקבוע כי עובדה זו כשלעצמה מצדיקה פסיקת פיצויים.

ב. שיקולים מבצעיים בהפעלת השוטרים - ב"כ המבקשים מפרט שיקולים כגון ניטרול הצבא, מקום הימצאותם של השוטרים, העד תיאום עם הצבא ועוד. כל אלו ואחרים הם שיקולים מבצעיים בהפעלת השוטרים, וגם בהם אין כדי להצביע בהכרח על חוסר סבירות, זדון או רשלנות קיצונית בפעולת התביעה, ואין בהם כדי לזכות בפיצוי.

ג. פגיעה בפרטיות - בתיק שבפני לא הובאו כלל ראיות בעניין זה.

7. בשקילת הבקשה אני מביאה בחשבון עובדות אלו:

המבקשים לא היו עצורים תקופות משמעותיות בגין תיק זה.

בסעיף 18 להכרעת הדין ציינתי כי מבקש 1 לא שיתף פעולה בהודעותיו ת/3 ות/4. כמו כן היה המבקש רעול פנים בזמן האירוע, והסביר את הסיבה לכך - כדי למנוע תלונות שוא נגדו (סעיף 19 להכרעת הדין).

עמוד 3

מבקש 2 אף הוא היה רעול פנים בזמן האירוע (פיסקאות 21, 22 להכרעת הדין) וכן נשא והביא עימו למקום מקל גדול.

שני המבקשים יצאו לכיוון השוטרים המסתערבים ונכחו בסמיכות מסויימת למקום האירוע.

8. בנסיבות אלו אני סבורה שהחלטת המאשימה להעמיד לדין את המבקשים לא היתה בלתי סבירה באופן קיצוני ואינה מקימה עילה לתשלום פיצויים לפי סעיף 80.

עם זאת אני מאפשרת פיצול סעדים והגשת תובענה בגין הנזקים שנגרמו למבקשים, לטענתם, בגין ההתדיינות והמעצר בתיק זה.

ניתנה היום, כ"ב תמוז תשע"ו, 28 יולי 2016, בהעדר הצדדים.